

nu. 448. & seq. Farinac. volum. 1. q. 27. & clarius quaest. 17. & 18. Ros.

Vel habeat illam aridam.] sup. q. 69. ver. pone. vbi habetur de ista manu arida, & quomodo tunc procedendum sit, & de hoc vide etiam Plot. inter consilia criminalia diuersorum, consilio 109. numer. 16. Drogh.

Communitari.] Adde, quod si haberet vtramque manum, manus non debeat trunciari, sed in illo casu debeat mitigari, si plures filios haberet iafantes, ne illi famae perirent, & posset relegari, tenet Martil. in sing. 602. incip. ex delicto, & Paris. in tractat. syndic. in verbo, poena, §. quinque. Baia.

Laurentium Blancum.] Hoc genus gibbosorum, qui torqueri non possunt, commemorat supra, quaestione sexagesimaquarta, vers. subiant legitima iudicia. Drogh.

Vidi mutari ex hac causa.] Intellige tamen iussu Senatus infra quaest. 95. vers. sed quid si reus ibi, bene verum est, supra quaestione 46. versiculo sed quid agendum, at in dictis locis loquitur de commutatione poenae, qua fit ex le-

potest iudex illam poenam in aliam commutare. Et ideo, si ex forma statuti propter falsum testimonium sit alicui amputanda manus dextra, & ille non habeat manum dextram, vel non habeat illam aridam, debet officio iudicis illa poena in aliam commutari, Et ita dicunt Doctores, ut attestatur Bal. in l. nouerit, n. 5. C. vt intra cer. temp. Anan. in c. 2. num. 2. de Calum. Vide in hoc proposito qua dixi sup. q. 69. ver. sed quid si reus. Et ita vidi quandoque per senatum iussu fuisse sustigari quendam Laurentium Blancum pro delatione armorum prohibitorum, eo quia cum esset gibbosus, non potuit affici poena edicti, qua erat trium ictuum funis: & alias sepiissime vidi mutari ex causa ictuum funis, in sustigationem, vel alii-

gis necessitate, in voluntaria credo iudicem mutare non posse, nisi iussu Senatus, ut hic vide Capyc. dec. 27. nu. 4. Drogh.

Admitti ad compositionem.] Adde similem compositionem fore in usu maxime apud quosdam Regulos, siue feudatarios, immo iape eorum Potestates, & Fiscales inficio, ut aiunt, Dominos: has compositiones furum contra hunt, saepeque faciunt, ut reus renunciet defensionibus, detque fideiussores de supplicando feudatario; quod aliquando fit super eos, & super filios suos, ut dixit supra quaestione 48. versiculo quareo nunc in fine, & hic nota mulierem publicae torque ri non debere: at de compositione, infra q. 95. vers. Hac autem. Drogh.

Bene verum est.] Cart. vbi supr. num. 450. Ros. Antoniu Rauariu.] Iste Antonius Rauarius fuit oriundus in inclya terra Calalis maioris prope Padum, & de eodem Rauario habetur infra, q. 95. vers. sed quid si reus in fin. & ibi vides poenam in consilio Senatu commutari non posse; alium casum commutationis poenae supra q. 82. stat. 8. vers. ed quid si delinquens. Drogh.

Bene verum est.] Cart. vbi supr. num. 450. Ros. Antoniu Rauariu.] Iste Antonius Rauarius fuit oriundus in inclya terra Calalis maioris prope Padum, & de eodem Rauario habetur infra, q. 95. vers. sed quid si reus in fin. & ibi vides poenam in consilio Senatu commutari non posse; alium casum commutationis poenae supra q. 82. stat. 8. vers. ed quid si delinquens. Drogh.

QVAEST. LXXXVI.

Vnum pro alio puniri non debere.

SVMARIA.

Ex Claro.

- 1 Vnus pro alio puniri non debet.
- 2 Dominus non tenetur pro delicto famulorum suorum.
- 3 Pater non tenetur pro filio, neque etiam in legitima.
- 4 Quicquid facit filius occasione patris, vel famulus occasione domini, & eoscienter presumitur factum de eius voluntate.
- 5 Statutum, quod vnus pro alio puniatur, an valeat.
- 6 Et an valeat statutum, quod dominus teneatur pro familia.
- 7 Et an quod filij, vel nepotes amittant bona propter aliquod delictum parentum.
- 8 Et an quod pater teneatur soluere condemnationem pro filio vsque ad leg. timam.
- 9 Et quid si stante hic statuto filius fuerit in contumaciam condemnatus.
- 10 Et an valeat statutum, quod villa teneatur pro delictis commissis in suo territorio.

Ex Additionibus.

- 1 Alius pro alio quando puniatur.
- 2 Filius quando punietur feudo propter delictum patris remiss. Condenatus ex alieno delicto potest recuperari ab eo, ob cuius factum condemnatur.
- 3 Statutum, quod vnus pro alio teneatur, an, & quando valeat.
- 4 Dominus presumitur informatus de qualitate, & conditione famuli.
- 5 Bona fama excusat.
- 6 Delictum commissum ab amico consanguineo, vel famulo ali-

- cuius an presumatur factum de voluntate ipsius.
- 7 Famulus an presumatur deliquisse de consensu Domini.
- 8 Et quando obliget suum Dominum.
- 9 Et an exhibendo famulum Dominus liberetur.
- 10 In iuramento damnatum passum, & quando suscipiendum.
- 11 Pater quando teneatur pro delicto filij remissive.
- 12 Delictum factum a filio quando censetur factum a patre.
- 13 Princeps ex causa potest alicui facere saluamguardiam.
- 14 Statutum, quod vnus teneatur pro alio, quomodo sit intelligendum.
- 15 Decreti Mediol. quid Collaterales in crimine laesae Maiestatis puniantur morte intellectus, remissive.
- 16 Et an statutum praedictum comprehendat minores.
- 17 Et an in materia dicti statuti masculinum concipiat femininum.
- 18 Dominus an teneatur in solidum, si plures de sua familia damnatum dederint.
- 19 Pater in statu Ecclesiastico tenetur soluere legitimam pro filio condemnato, & in contumacia.
- 20 Et quid de iure communi.
- 21 Et quid si filius delinquat extra territorium.
- 22 Et quid si pater esset forensis, & haberet possessiones in loco, vbi filius deliquit.
- 23 Et quid si habet nepotem ex eodem filio delinquentem.
- 24 Et quid si patrimonium augeatur.
- 25 Legitima consignata filio in vita patris an augeatur auctis bonis.
- 26 Et quomodo contra patrem sit facienda executio pro legitima.
- 27 Sententia lata contra filium praedicit patri.
- 28 Pater an possit renouari confessionem factam a filio de delicto.

Et

- 29 Et an appellatione a sententia lata contra filium.
- 30 Statutum, quod vnus soluat condemnationem pro nepote, intelligitur filio non existente.
- 31 Filius appellatione an veniat ne pos, ibidem.
- 32 Poena soluta per patrem pro filio an computetur in partem ipsius filij.
- 33 Legitima an sit computanda tempore solutionis, vel condemnationis, remissive.
- 34 Pater soluens pro filio habente bona materna, an censetur de suo soluisse.

- 35 Et quid in statu Ecclesiastico.
- 36 Pater an teneatur pro filio, qui alium filium interfecit. Moren. impugnatur ibidem.
- 37 Legitima cum detrahitur, an computentur filia a statuto exclusa.
- 38 Pater non tenetur pro filio bastardo.
- 39 Item si filio sit soluendo.
- 40 Nec pro filio impubere.
- 41 Et quid de minore 35. annis.
- 42 Pater tenetur soluere poenam pro filio etiam iniuste condemnato

ADDITIONES Ad Quaest. LXXXVI.

Debet etiam Iudex.] Adde in hac materia, an vnus pro alio puniri debeat, Socin. in capitulo in quibusdam numero 13.

QVAEST. LXXXVI.

Debet etiam Iudex.] Adde in hac materia, an vnus pro alio puniri debeat, Socin. in capitulo in quibusdam numero 13.

Hic insertur, quod dominus non tenetur pro delicto famulorum suorum, secundum Bar. in l. ne quid, n. 1. ff. de incen. rui. naufragio. Et est commu. opin. ut dicit Curt. in l. 1. post num. 13. C. de ser. fugi. Non enim debet culpa seruorum, vel quomodocumque subditorum esse nocua dominis suis. Et est comm. opi. ut dicit Curt. in d. l. 1. nu. 13. Hoc tamen intellige vt procedat, nisi dominus teneat in domo viros notorie scelestos: nam eo casu vtique teneatur pro eorum delictis: Et ita sentit tota iuris schola, vt dicit Placa lib. 1. delictorum, cap. 14. nu. 1. in fin. Et n. 3. dicit quod haec est recepta omnium sententia: & ideo quando dominus molestat pro delicto commissio

& conditione famuli. Baia. c Bonum est.] Adde, quod idem tenet Bal. in consil. 222. volum. 2. Castren. in l. videamus. ff. locati, & Lauren. Temi. in tract. cautel. caut. 72. vbi late. Baia.

Scias etiam.] Adde, quod quando delictum committitur ab amico, vel consanguineo, vel famulo in fauorem alterius, an praesumatur fieri de voluntate illius, de cuius fauore agitur, Abb. in c. constitutus n. 3. & late Felyn in c. Petrus de homic. & famulus non praesumitur deliquisse de consensu domini cap. quia praelatus. q. 4. Ale. de praesump. praef. 40. vbi ad hanc conclusionem quique limitationes adducit, & quando delictum familiae, seu officialis, & similitum obliget dominum, potestatem, & Capitaneum, aut officialis laussum habetur per Beron. in c. 1. de rest. spogiat. nu. 41. cum seq. & ibi etiam habetur, an excentes, of

famulis suis, bonum est qd probet ipsos fuisse reputatos communi opin. pro hominibus bonae vocis, conditionis, & fama: nam hoc ipsum valde excusaret. Scias etiam, quod quidquid facit famulus occasione domini, eoq; sciente, censetur fecisse de eius voluntate. Et est communis opin. vt dicit Curt. Senatus consil. 42. numer. 10. secundum quod videtur consuluisse in facti contingentia Grammat. cons. crimin. 8. Ceterum de ijs delictis, quae famulus facit domino inficio, vel prohibere non valente, dominus non tenetur. Et est communis opin. vt dicit Cagnola in leg. cupla caret, post num. 13. ff. de reg. iur.

Secundo insertur, quod neque etiam pater tenetur pro filio. Et ideo si filius fuerit condemnatus pro aliquo delicto a non tenebitur pater soluere huiusmodi condemnationem, neque etiam legitima debita ipsi filio post mortem patris. Ita tenet Gul. in leg. si qua poena, ff. de ijs qui sunt sui vel alie, quem sequuntur communiter Doctores. vt dicit Laur. Palat. de stat.

vt per Moron. tract. de fidei. reg. & pac. q. 83. numer. 1. Limita tamen, vt ibi per eum num. 4. & seq. Baia.

Secundo insertur.] Adde, quod ista regula, quod pater non tenetur pro filio, habet sex fallentias, secundum A. ff. in const. Regni. in const. incip. pacterentorum nu. 35. cum seq. & an Dominus pro seruo, & famulo per statutum teneatur, habetur per Tolos. in decis. 195. Tiraq. de pen. caus. 51. n. 58. in quibus casibus in damno dato, pater, dominus, & vniuersitas non tenentur. Plot. in l. si quando nu. 876. 877. 819. 856. Baia.

Ex legitima.] Neque etiam in hereditate secuta morte ei delata. Bald. consil. 257. libro tertio, vbi Rouicella Farin. titu. de delict. volumine primo, quaest. 24. numero secundo, & plur. seq. Ros.

KKK

164